אי קָרְבָּן שׁוֹמֵעַ אֲנִי אֲפִילּוּ קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת שֶׁנִּקְרְאוּ קָרְבָּן – שמא נלמד מתיבת 'קרבן' לרבות קדשי בדק הבית, ולא למעט חולין ששחטם בעזרה [ואדרבה, השוחט חולין בעזרה יהא חייב מקל וחומר המובא בתחילת ברייתא זו בתורת כהנים (אחרי מות ו, ח), שאם קדשים שהיתה להם שעת היתר בחוץ קודם שהקדישו אותם, אם שוחטם בחוץ חייב עליהם משום שחוטי חוץ, כל שכן חולין שלא היה להם שעת היתר בפנים, אם שוחטם בפנים יהא חייב עליהם] (רש"י). עוד יש לפרש, שנלמד מ'קרבן' גם מיעוט לחולין, וגם ריבוי לקדשי בדק הבית (רש"י תמורה ו, ב).

כֹּל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֵין חַיָּיבִין עָלָיו בַּחוּץ, וקדשים אלו אינם ראויים לבוא לאהל מועד להיקרב בפנים [אף שהם תמימים], הואיל והקדישם רק לבדק הבית (רש"י בפי' ראשון) [ומכל מקום קדושים בקדושת בדק הבית, ואף על פי שהמתפיס תמימים לבדק הבית עובר בעשה, כמבואר בתמורה (ז, ב), מכל מקום ההקדש חל (מאירי)]. ואף אם הדין שהמקדיש תמימים לבדק הבית אינם נפדים אלא למזבח (מנחות קא, א) הוא מדאורייתא, מכל מקום הם נחשבים אינם ראוים לפתח אהל מועד, כי 'ראוי לפתח אהל מועד' הכוונה שיש חובה להביאו כקרבן, ואילו מקדיש תמימים אין עליו חובה להביאם למזבח [אלא על הפודה אותם לצורך הקרבתם] (שפת אמת, המדייק כן ברש"י זבחים קיב, א ד"ה פטור).

ויש מפרשים, שסתם קדשי בדק הבית הם בעלי מומים [שהרי אסור להקדיש תמימים לבדק הבית], ולכן אינם ראוים לפתח אהל מועד (רש"י כאן בפי' שני, וזבחים קיג, ב, בשם יש מפרשים; רבינו הלל על תורת כהנים אחרי ח, ו), אולם קדשי בדק הבית תמימים אכן נחשבים ראויים לפתח אהל מועד [אף שעדיין אינם קדושים בקדושת מזבח], כיון שאינם נפדים אלא למזבח (תוס' זבחים שם).

וְלֹא אוֹצִיא פָּרַת חַטָּאת. אין לגרוס תיבות אלו, שהרי פרת חטאת אינה מובאת כלל לאהל מועד, אלא נשחטת ונשרפת בהר הזיתים (רש"י, ובתוס' הסכימו עמו בדין, אלא שמכל מקום גרסו זאת בברייתא, ראה שם פירושם). ויש שגורסים זאת (רש"י תמורה ו, ב), משום שנחשבת ראויה לבוא אל אהל מועד, שנאמר בה (במדבר יט, ד) 'והזה אל נוכח פני אהל מועד' (רבינו אליקים), או משום שצריכה לצאת להר הזיתים דרך הר הבית [כדי לקיים הוצאה חוץ משלשה מחנות, והביאוה סמוך ללשכה שהיה בה פרישת הכהן השורף שהיתה בקודש, ומשם הוציאוה] (מרכבת המשנה מעשה הקרבנות יח, יא, המוכיח כן מהרמב"ם פרה ג, א).

תַּלְמוּד לוֹמַר 'לַה'' מִי שֶׁמְּיוּחָדִין לַה'. וקדשי בדק הבית, כיון שכולם לשמים נחשבים אף הם 'מיוחדים לה'', ולכן הוצרכו למיעוט מיוחד של 'ואל פתח אהל מועד לא הביאו', ולא התמעטו מ'לה'' (תוס' זבחים קיג, ב ד"ה כאן).

מִנַּיִן שֶׁלֹּא יַקְדִּישֶׁנּוּ מְחוּסָּר זְמָן, תַּלְמוּד לוֹמַר 'קָרְבָּן'. והטעם שצריך פסוק הן להקדשה והן להקרבה [הרי כיון שאין יכול להקדיש איך יקריב], משום שאם היה רק פסוק אחד היינו למדים ממנו רק שאסור להקדיש, אך אם עבר והקדיש מותר להקריבו, ולכן הוצרכו שני פסוקים (חי' ר"מ מאימראן). ואם הקדיש אמנם עבר איסור, אך ההקדש חל (תוס' זבחים קיד, ב ד"ה היתר, המצוין בגליון הש"ס), ויש סוברים, שכיון שאסור להקריבו, לא חלה עליו קדושת מזבח [אלא קדושת דמים] (מאירי; רש"י להלן סו, א ד"ה הא רבי, ובכורות כא, ב ד"ה לילף, וכן משמע ברבנו חננאל כאן, ובתוס' בבכורות שם ד"ה אף).

הָוֶה אָמִינָא שָׁעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ קָדוֹשׁ בִּמְחוּסָּר זְמַן וְהָא אֵין הַגּוֹרָל קוֹבֵעַ אֶלָּא בָּרָאוּי לַשֵּׁם – ואף לדעה הסוברת שהקדש חל במחוסר זמן [ראה ביאורנו לעיל בסמוך], בשעירים מודה שאינו חל, כיון שאין קריאת השם מקדשתם אלא הגורל, והגורל אינו מקדש אלא את הראוי להקרבה לשם (שפת אמת).

חָנָן הַמִּצְרִי אוֹמֵר אֲפִילּוּ דָּם בַּכּוֹס מֻבְיָא חֲבֵירוֹ וּמְזַוֵּג לוֹ, שאף שאין הדם ראוי להזאה כל עוד לא זיווג לו שעיר אחר, מכל מקום אינו נדחה [ולאחר שזיווג לו אחר יכול להזותו]. ומה שאמר 'אפילו', הוא משום שיש סוברים (להלן סד, א) שהדם נדחה וצריך להביא שני שעירים אחרים, ויש סוברים שאפילו בעלי חיים נדחים, ואם מת אחד מהם לאחר הגרלה, השעיר החי נדחה, ויביאו שנים אחרים ויגרילו עליהם (רש"י זבחים לד, ב).

כְּגוֹן שֶׁהוּמַם, ואפילו מום עובר (מאירי; רמב"ם עבודת יום הכפורים ה, יז, וראה הר המוריה שם, המבאר שזהו משום שאינו עדיף ממחוסר זמן שהוא כמום עובר), לאחר ההגרלה [שהרי קודם הגרלה פשיטא שפסול, שאין הגורל קובע אלא בראוי לשם (שיח יצחק)], וחיללו על שעיר אחר. ואינו צריך להגריל עליו, שהרי מכח הראשון הוא בא (רש"י). ואמנם הגורל הוא הקובע את קדושת הגוף של השעירים, אולם כאן החילול הוא הקובע את קדושת הגוף, ואף שהשעיר הראשון שהומם היה קדוש רק בקדושת דמים, והחילול מחיל גם על השעיר השני רק קדושת דמים, אך כיון שהוא תמים, מתוך שמתקדש קדושת דמים, מתקדש ממילא גם קדושת הגוף (מקדש דוד קונטרס מעניני קדשים א, ב, וראה שם ביאור נוסף).

אֵין לִי אֶלָּא כּוּלָּן, מִקָּצָתָן מִנַּיִן – מנין שאפילו הקטרת כזית מחלבי בעל מום אסורה (רש"י; מאירי). והטעם שצריך לכך מקור מיוחד אף ששיעור הקטרה הוא בכזית [וכמו שלא צריך מקור מיוחד למקטיר כזית בחוץ שחייב (ראה זבחים קט, א)], משום שאמר הכתוב 'אשה', ומשמע כל הראוי לאישים, דהיינו החלב כולו (ראב"ד על תורת כהנים אמור ז, ד; ר"ש משאנץ שם).

וְאִיצְטְרִיךְ לְמִיכְתַּב בַּעַל מוּם וְאִיצְטְרִיךְ לְמִיכְתַּב מְחוּסָּר זְמַן וְכוּ'. ואף שלדעת רבינא הלימוד שמחוסר זמן פסול בשעיר המשתלח הוא נפק"מ רק לענין בעל מום, ואם כן בהכרח שמום פוסל בשעיר המשתלח, מכל מקום צריך לימוד מיוחד לכך, כי לולי שהיה לימוד מיוחד לכך לא היינו דורשים זאת לענין מחוסר זמן בהומם, אלא לענין אחר (תוס' ישנים; ריטב"א), או שהיינו מעמידים כשאר האוקימתות שמביאה הגמ' לפרש את מחוסר זמן (ריטב"א), או שהיינו יודעים רק שהמום פוסל בשעיר המשתלח, והלימוד המיוחד מלמד שאם הקדיש לוקה (שיח יצחק).